

HRVATSKA REVIZORSKA KOMORA

Zagreb, Radnička cesta 52/V

Program posebnog ispita

za 2021. godinu

Zagreb, rujan 2021.

Sadržaj:

POLAZNA OSNOVA	3
CILJNA SKUPINA.....	3
PROGRAM POSEBNOG ISPITA	3
IZVEDBENI UVJETI.....	4
IZNOS NAKNADE.....	5
OSTALI UVJETI.....	5
KONTAKT OSOBA	6
I. PROGRAM POSEBNOG ISPITA ZA 2021. GODINU.....	7
II. PRIJAVA ZA POLAGANJE POSEBNOG ISPITA	17

Polazna osnova

Hrvatska revizorska komora (dalje: Komora), kao strukovna organizacija revizorskih društava, ovlaštenih revizora i revizorskih vježbenika, temeljem članka 101. stavka 1. točke 6. i točke 7. Zakona o reviziji (Narodne novine, br. 127/17, dalje: Zakon o reviziji) ovlaštena je odrediti program posebnog ispita i iznos naknade, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija te organizirati i provoditi poseban ispit.

Ciljna skupina

Komora određuje Program posebnog ispita za 2021 godinu (dalje: Program posebnog ispita), za ovlaštene revizore kojima je Ministarstvo financija ukinulo rješenje kojim je izdano odobrenje za rad zbog neispunjena obveze stalnog stručnog usavršavanja iz članka 14. stavka 1. Zakona o reviziji (dalje: kandidati). Kandidati polažu poseban ispit na način kako je propisano Pravilnikom o stručnom osposobljavanju za polaganje revizorskog ispita, revizorskom i posebnom ispitu te ispitu osposobljenosti (Narodne novine, br. 59/19, dalje: Pravilnik), a sa svrhom ispunjenja uvjeta za izdavanje odobrenja za rad ovlaštenom revizoru za obavljanje revizorskih usluga.

Program posebnog ispita

Program posebnog ispita obuhvaća stručna područja iz članka 11. stavaka 2. i 3. Zakona o reviziji, koja se odnose na reviziju, financijsko računovodstvo i financijsko izvještavanje, pravo za revizore i informacijsku tehnologiju i računalne sustave, kako slijedi:

1. opća računovodstvena teorija i načela
2. propisi i standardi vezani uz pripremu godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja
3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja i Hrvatski standardi financijskog izvještavanja
4. financijska analiza
5. revizija i stručne vještine
6. propisi u vezi s pripremom godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja subjekata nadzora Hrvatske narodne banke i Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga te njihove revizije
7. propisi i profesionalni standardi u vezi s obavljanjem revizorskih usluga te ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima
8. Međunarodni revizijski standardi
9. profesionalna etika i neovisnost.
10. pravo društava i korporativno upravljanje
11. stečajni i slični pravni postupci
12. porezno pravo
13. građansko i trgovačko pravo
14. socijalno pravo i radno pravo
15. informacijska tehnologija i računalni sustavi
16. matematika i statistika i
17. sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Navedena stručna područja raspoređena su u sljedeće predmete koji se polažu u okviru posebnog ispita:

1. Financijsko računovodstvo i financijsko izvještavanje
2. Revizija
3. Pravo za revizore
4. Informacijska tehnologija i računalni sustavi.

Pregled predmeta s pripadnim stručnim područjima i literaturom, daje se pod točkom I. ovoga Programa posebnog ispita. Propisi (zakonodavni okvir i pravila struke) koji su navedeni za određeno stručno područje obvezna su literatura, a odnose na propise koji su, na datum izrade ovoga Programa posebnog ispita, na snazi i u primjeni. Uvažavajući svrhu i cilj posebnog ispita, te dinamiku i opseg izmjena propisa, Komora je, nakon prvog datuma provedbe posebnog ispita prema ovom Programu posebnog ispita, obvezna za svaki sljedeći posebni ispit u 2021. godini provjeriti aktualnost propisa te stručnih područja iz članka 11. stavaka 2. i 3. Zakona o reviziji. O rezultatu predmetne provjere, Komora je obvezna obavijestiti Ministarstvo financija te, u slučaju utvrđenih promjena, izraditi izmjene i dopune ovoga Programa posebnog ispita i zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

Nakon dobivanja prethodne suglasnosti Ministarstva financija na Program posebnog ispita, odnosno prethodne suglasnosti na izmjene i dopune ovoga Programa posebnog ispita, Komora objavljuje predmetni Program posebnog ispita na svojoj internetskoj stranici i objavljuje informaciju o održavanju posebnog ispita.

Izvedbeni uvjeti

Poseban ispit provodi Ispitno povjerenstvo koje imenuje Komora za svaki posebni ispit, a čine ga tri člana i dva zamjenika. Članovi Ispitnog povjerenstva su članovi akademске zajednice, predstavnici Ministarstva financija i ovlašteni revizori, s odgovarajućim znanjem i iskustvom od najmanje pet godina u području za koje su angažirani kao članovi ispitnog povjerenstva. Zadaće Ispitnog povjerenstva definirane su člankom 10. stavkom 12. Pravilnika.

Posebnom ispitom pristupaju kandidati, odnosno ovlašteni revizori kojima je Ministarstvo financija ukinulo rješenje kojim je izdano odobrenje za rad zbog neispunjena obveze stavnog stručnog usavršavanja iz članka 14. stavka 1. Zakona o reviziji.

Poseban ispit sastoji se od pisane provjere teoretskog znanja i sposobnosti kandidata da isto primjeni u obavljanju revizorskih usluga.

Poseban ispit polaže se kroz dva dana, u trajanju od 9 do 15 sati, prema sljedećem rasporedu:

1. dan polažu se predmeti:

- Financijsko računovodstvo i financijsko izvještavanje
- Pravo za revizore

2. dan polažu se predmeti:

- Revizija
- Informacijska tehnologija i računarstvo za revizore.

Prije početka posebnog ispita svaki kandidat dužan je predočiti članovima Ispitnog povjerenstva osobnu iskaznicu, vozačku dozvolu ili putnu ispravu radi identifikacije, u protivnom kandidat neće moći pristupiti polaganju ispita.

U ispitnu prostoriju kandidati smiju unijeti i za vrijeme ispita koristiti isključivo sljedeća pomagala:

- propisi (zakonodavni okvir i pravila struke) koji su za pojedini predmet navedeni pod literaturom
- kontni plan (bez primjera knjiženja)
- džepni kalkulator
- olovka i kemijska olovka za pisanje.

Iz ispitne prostorije kandidati ne smiju iznositi: ispitna pitanja, ispitni obrasci (s odgovorima ili prazni), radni papiri, zabilješke i upotrijebljeni papiri.

Tijekom održavanja posebnog ispita nije dozvoljeno korištenje pomagala, kao što su priručnici, prezentacije, autorski članci, komunikacijski uređaji i slično. Mobiteli moraju biti isključeni i ne smiju biti na stolu. Ulazak i izlazak kandidata iz ispitne prostorije dozvoljen je uz odobrenje i pratnju osobe iz Ispitnog povjerenstva.

U slučaju narušavanja ispitne discipline tijekom održavanja ispita, članovi Ispitnog povjerenstva prethodno će upozoriti kandidata. Kandidat koji i nakon upozorenja članova Ispitnog povjerenstva nastavi narušavati disciplinu, biti će udaljen iz ispitne prostorije bez mogućnosti nastavka polaganja ispita u istom ispitnom roku i bez priznavanja ostvarenih pragova prolaznosti na ispitnom roku.

Uspjeh na posebnom ispitu ocjenjuje se s ocjenama „položio“ ili „nije položio“, na osnovu ostvarenih pragova prolaznosti iz svih predmeta sukladno Odluci o pragu prolaznosti na revizorskem ispitu i posebnom ispitu, od 26. rujna 2019., objavljenoj na internetskoj stranici Komore.

Poseban ispit polaze se u Zagrebu, na adresi koju Komora pravodobno objavljuje.

Datumi održavanja posebnog ispita prema ovom Programu posebnog ispita određuju se na osnovu zahtjeva kandidata za polaganje posebnog ispita te obavijesti Ministarstva financija o ovlaštenim revizorima kojima je ukinuto rješenje kojim je izdano odobrenje za rad zbog neispunjenja obveze starnog stručnog usavršavanja iz članka 14. stavka 1. Zakona o reviziji, te je izdavanje odobrenja za rad za obavljanje revizorskih usluga uvjetovano polaganjem posebnog ispita.

Iznos naknade

Iznosi naknada za polaganje posebnog ispita određeni su Odlukom o cijenama usluga koje obavlja Hrvatska revizorska komora (Narodne novine, br. 147/20 i 77/21, dalje: Odluka). Naknada za polaganje posebnog ispita iznosi 770,00 kn po predmetu.

Naknada za polaganje posebnog ispita plaća se na osnovu računa Komore, u korist transakcijskog računa kod Hrvatske poštanske banke: IBAN HR2223900011100335853, s naznakom imena i prezimena kandidata u opisu plaćanja.

Ostali uvjeti

Prijave za pristupanje polaganju posebnog ispita započeti će od datuma objave ovoga Programa posebnog ispita na internetskoj stranici Komore i trajati će do najkasnije deset dana prije datuma održavanja posebnog ispita. Obrazac prijave se nalazi točkom II. ovoga Programa posebnog ispita, a objavljuje se na internetskoj stranici Komore. Prijave za polaganje posebnog ispita s pratećim dokumentima kandidat dostavlja putem elektroničke pošte na kontakt mail: hrk@revizorska-komora.hr ili poštom na adresu: Zagreb, Radnička cesta 52/V.

Kandidat koji prijavi polaganje posebnog ispita, a iz opravdanog razloga je spriječen pristupiti posebnom ispitu, dužan je o tome obavijestiti Komoru najkasnije 24 sata prije početka posebnog ispita te priložiti valjane dokaze. Kandidat predmetnu obavijest dostavlja putem elektroničke pošte na kontakt mail: hrk@revizorska-komora.hr.

Kandidat koji prijavi polaganje posebnog ispita, a bez obavijesti o opravdanom razlogu ne pristupi ispitu ili u tijeku ispitna odustane od dalnjeg polaganja, ocjenjuje se ocjenom „nije položio“.

U slučaju nastupa okolnosti koje mogu utjecati na održavanje posebnog ispita, Komora bez odgode daje obavijest svim prijavljenim kandidatima, s obvezom objave informacije o novim datumima održavanja predviđene aktivnosti.

Kontakt osoba

Pojašnjenja i informacije u vezi Programa posebnog ispita dostupni su u Komori, u Službi za razvoj i stručna pitanja, na kontakt telefon 01/4649-618 i e-mail adresu: hrk@revizorska-komora.hr. Kontakt osoba je Branka Petričević.

I. PROGRAM POSEBNOG ISPITA ZA 2021. GODINU

1. FINANCIJSKO RAČUNOVODSTVO I FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE

- Koncepcijski okvir finansijskog računovodstva
- Opća računovodstvena teorija i računovodstvena načela
- Regulatorni računovodstveni okvir u Europskoj uniji
- Zakon o računovodstvu i ostali zakoni koji reguliraju sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja (poduzetnika i neprofitnih organizacija)
- Računovodstvene politike i alternativna primjena računovodstvenih politika
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i povezana tumačenja
- Hrvatski standardi finansijskog izvještavanja
- Godišnji finansijski izvještaji (pojedinačno) i godišnji konsolidirani finansijski izvještaji
- Specifičnosti finansijskog izvještavanja subjekata nadzora Hrvatske narodne banke i Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga
- Računovodstvo i finansijski izvještaji neprofitnih organizacija
- Procjena vrijednosti poduzeća i procjena značajnih stavaka bilance
- Analiza i interpretacija finansijskih izvještaja
- Oporezivanje rezultata poslovanja – porez na dobit i porezna bilanca
- Primjena kvantitativnih metoda u području finansijskog računovodstva i finansijskog izvještavanja

LITERATURA:

1. Zakon o računovodstvu, Narodne novine, broj 78/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20
2. Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kako su uređeni člankom 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002 o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda, s njihovim dopunama i povezanim tumačenjima, objavljeni na hrvatskom jeziku u Službenom listu Europske unije, dostupni na <http://eur-lex.europa.eu>
3. Hrvatski standardi finansijskog izvještavanja, Narodne novine, broj 86/15 i 105/20
4. MSFI/HFSI, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2021.; e-izdanje dostupno na: <https://rif.digital/proizvod/msfi-hfsi-2021/>)
5. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja, Narodne novine, broj 95/16 i 144/20
6. Zakon o kreditnim institucijama, članci 159. do 164. i 168. do 174., Narodne novine, broj 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19, 47/20 i 146/20
7. Odluka o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja kreditnih institucija, Narodne novine, broj 42/18 i 122/20
8. Odluka o kontnom planu za kreditne institucije, Narodne novine, broj 104/17 i 23/19
9. Odluka o supervizorskim izvještajima kreditnih institucija, Narodne novine, broj 41A/14, 127/14, 67/15, 119/15, 7/17, 44/17, 120/17, 85/18, 47/19, 14/20, 59/20, 122/20 i 87/21
10. Zakon o osiguranju, članci 190. do 200., Narodne novine, broj 30/15, 112/18, 63/20 i 133/20
11. Pravilnik o obliku i sadržaju finansijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine, broj 37/16, 96/18, 50/19 i 98/20
12. Pravilnik o obliku i sadržaju finansijskog i statističkog izvještaja osoba koje imaju dozvolu za obavljanje poslova distribucije osiguranja i/ili distribucije reosiguranja, Narodne novine, broj 106/20
13. Zakon o tržištu kapitala, Narodne novine, broj 65/18, 17/20 i 83/21

14. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja investicijskih društava, Narodne novine, broj 83/18
15. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja burze, Narodne novine, broj 25/19
16. Pravilnik o strukturi, i sadržaju, načinu i rokovima dostave godišnjih finansijskih izvještaja i revizorskog izvješća te primjeni kontnog plana za središnje druge ugovorne strane, Narodne novine, broj 77/19
17. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja središnjeg klirinškog depozitarnog društva, Narodne novine, broj 18/19
18. Pravilnik o sadržaju i strukturi godišnjeg izvještaja izdavatelja te oblik i način dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor finansijskih usluga, Narodne novine, broj 114/18, 132/20 i 27/21
19. Zakon o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom, članci: 67., 68., 169., 205., 206., 230., 276. i 306., Narodne novine, broj 44/16 i 126/19
20. Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja i drugih izvještaja društva za upravljanje UCITS fondovima, Narodne novine, broj 105/17
21. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja UCITS fonda, Narodne novine, broj 105/17 i 98/20
22. Zakon o alternativnim investicijskim fondovima, članci 69. do 70. i članci 170. do 177., Narodne novine, broj 21/18 i 126/19
23. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih finansijskih izvještaja i drugih izvještaja društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima, Narodne novine, broj 13/19
24. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja alternativnog investicijskog fonda, Narodne novine, broj 16/19, 82/19, 31/20 i 98/20
25. Zakon o obveznim mirovinskim fondovima, članci: 64., 65., 111., 144., 146., 162. i 178., Narodne novine, broj 19/14, 64/18, 115/18 i 58/20
26. Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja i drugih izvještaja mirovinskog društva koje upravlja obveznim mirovinskim fondovima, Narodne novine, broj 104/17
27. Pravilnik o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda, Narodne novine, broj 2/20, 98/20 i 24/21
28. Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima, članci: 70., 73. do 75., 110., 191. do 194., 223., 237., 253., Narodne novine, broj 19/14, 29/18 i 115/18
29. Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih izvještaja i drugih izvještaja mirovinskog društva koje upravlja dobrovoljnim mirovinskim fondovima, Narodne novine, broj 104/17
30. Pravilnik o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda, Narodne novine, broj 104/17 i 98/20
31. Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima, članci 98. do 101., Narodne novine, broj 22/14, 29/18 i 115/18
32. Pravilnik o strukturi i sadržaju finansijskih i dodatnih izvještaja mirovinskog osiguravajućeg društva, Narodne novine, broj 37/16, 121/16 i 98/20
33. Pravilnik o kontnom planu mirovinskog osiguravajućeg društva, Narodne novine, broj 103/14
34. Zakon o doživotnoj otpremnini odnosno dokupu mirovine, članak 22., Narodne novine, broj 153/13
35. Pravilnik o vođenju računovodstva društva za dokup mirovine, Narodne novine, broj 37/16
36. Zakon o leasingu, članci 72. do 75., Narodne novine, broj 141/13
37. Pravilnik o sadržaju te načinu i rokovima dostave redovitim izvješća leasing društava i izvješća na zahtjev Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga, Narodne novine, broj 57/16 i 72/17
38. Pravilnik o strukturi i sadržaju te načinu i rokovima dostave finansijskih i dodatnih izvještaja leasing društava, Narodne novine, broj 41/16 i 132/17
39. Pravilnik o kontnom planu leasing društva, Narodne novine, broj 63/14 i 132/17
40. Zakon o faktoringu, članci 66. do 69., Narodne novine, broj 94/14 i 41/16

41. Pravilnik o finansijskim i dodatnim izvještajima te kontnom planu faktoring društava, Narodne novine, broj 41/16, 61/16 i 132/17
42. Zakon o porezu na dobit, Narodne novine, broj 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20
43. Pravilnik o porezu na dobit, Narodne novine, broj 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20, 59/20 i 1/21
44. Zakon o finansijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine, broj 121/14
45. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine, broj 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18
46. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21
47. Pravilnik o sustavu finansijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju finansijskih planova neprofitnih organizacija, Narodne novine, broj 119/15
48. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Ježovita, A., Žager, L. : Analiza finansijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2017.
49. Gulin, D., Vašiček, V., Dražić Lutilsky, I., Perčević, H., Hladika, M., Dragija Kostić, M.: Računovodstvo II – evidentiranje poslovnih procesa, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2018.
50. Perčević, H., Hladika, M., Dragija Kostić, M., Broz Tominac, S., Mićin, M.: Računovodstvo II – priručnik za vježbe, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2018.
51. Gulin, D., Perčević, H.: Finansijsko računovodstvo – izabrane teme, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2013.
52. Vašiček, V., Vašiček, D., Broz Tominac, S.: Računovodstvo finansijskih institucija, Ekonomski fakultet Zagreb, 2020.
53. Vašiček, D., Vašiček, V.: Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka i TIM4PIN, 2016.
54. Hladika, M., Matovina, H., Perčević, H.: Računovodstvo finansijskih instrumenata, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2017.
55. Bakran, D., Botica, A., Cinotti, K., Gulin, D., Milčić, I., Orlović, L., Perčević, H., Prtain, Š., Škara, M.: Porez na dobit poduzetnika i neprofitnih organizacija, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2018.
56. Lasić, V. i koautori: Osnove procjene ekonomske vrijednosti, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2010.

2. RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA I UPRAVLJAČKO RAČUNOVODSTVO

- Različiti koncepti troškova i upravljanje troškovima
- Obračun po ukupnim troškovima
- Obračun po varijabilnim troškovima
- Obračun troškova temeljem aktivnosti (ABC metoda)
- Obračun po standardnim troškovima
- Svrha i koncept budžetiranja
- Master (glavni) proračun (budžet)
- Fleksibilni proračun (budžet)

- Računovodstvo odgovornosti
- Kontrola troškova, prihoda i dobiti
- Oblik, sadržaj i prezentiranje internih računovodstvenih izvještaja
- Primjena kvantitativnih metoda u području računovodstva troškova i upravljačkog računovodstva

LITERATURA:

1. Gulin D., Janković S., Peršić M., Dražić-Lutolsky I., Perčević H., Vašiček V.: Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2011.
2. Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L.: Poslovno planiranje, kontrola i analiza, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, 2012.
3. Weygandt J. J., Kimmel P. D., Mitchell, J. E.: Managerial Accounting: Tools for Business Decision Making, 9th edition, Wiley, 2020.

3. REVIZIJA

A. UVOD U REVIZIJU

- Zakon o reviziji, Uredba (EU) br. 2014/537 i drugi zakoni koji reguliraju zakonsku reviziju godišnjih finansijskih izvještaja (poduzetnika, neprofitnih organizacija, kreditnih i finansijskih institucija)
- Pojam i ciljevi revizije, vrste revizije
- Međunarodni revizijski standardi, Međunarodni standardi kontrole kvalitete
- Opći ciljevi neovisnog revizora i obavljanje revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS 200)
- Profesionalna etika revizora – etička načela i pravila, IFAC-ov Kodeks etike za profesionalne računovođe
- Osobe ovlaštene za obavljanje revizorskih usluga (ovlašteni revizor, revizorsko društvo), nadležnost i uloga Hrvatske revizorske komore, strukovne organizacije te nadležnost i ovlasti Ministarstva financija

B. METODOLOŠKI OKVIR REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

I. Prethodni postupak

1. Upoznavanje poslovanja klijenta i planiranje revizije finansijskih izvještaja
  - Dogovaranje uvjeta revizijskih angažmana (MRevS 210) i Planiranje revizije finansijskih izvještaja (MRevS 300)
  - Prepoznavanje i procjenjivanje rizika značajnih pogrešnih prikazivanja tijekom stjecanja razumijevanja subjekta i njegovog okruženja (MRevS 315 izmijenjen/MRevS 315 izmijenjen 2019.)
  - Koncept značajnosti u reviziji (MRevS 320) i Rizici (MRevS 330)
2. Testiranje, revizijski dokazi i revizijska dokumentacija
  - Revizijski ciljevi i vrste revizijskih testova (MRevS 315 izmijenjen/MRevS 315 izmijenjen 2019. i MRevS 330)
  - Revizijski dokazi (MRevS 500, MRevS 501), Revizijska dokumentacija (MRevS 230), Eksterne konfirmacije (MRevS 505), Revizijska razmatranja u vezi sa subjektima koji koriste rad uslužnih organizacija (MRevS 402)

- Analitički postupci (MRevS 520)
- Revizija na temelju uzorka (MRevS 530)

II. Završni postupak

- Ispitivanje stanja računa i transakcija u bilanci i računu dobiti i gubitka, početna stanja (MRevS 510)
- Revizija računovodstvenih procjena, fer vrijednosti i povezana objavljivanja (MRevS 540 izmijenjen)
- Ocjenjivanje pogrešnih prikaza ustanovljenih tijekom revizije (MRevS 450)
- Revizija konsolidiranih financijskih izvještaja (MRevS 600)
- Komuniciranje s onima koji su zaduženi za upravljanje (izmijenjeni MRevS 260), Priopćavanje nedostataka u internim kontrolama onima koji su zaduženi za upravljanje i menadžmentu (MRevS 265)
- Povezane stranke (MRevS 550)
- Naknadni događaji i vremenska neograničenost poslovanja (MRevS 570 izmijenjen),
- Pisane izjave (MRevS 580)
- Korištenje radom drugih – Revizija grupe – razmatranje rada revizora komponente (MRevS 600), Korištenje radom interne revizije (MRevS 610 izmijenjen), Korištenje rada revizorovog stručnjaka (MRevS 620)
- Revizorove odgovornosti u vezi s prijevarama u reviziji financijskih izvještaja (MRevS 240) i Razmatranje zakona i regulative u reviziji financijskih izvještaja (MRevS 250 izmijenjen)
- Kontrola kvalitete (MSKK 1, MRevS 220)

III. Revizijski zaključci i izvještavanje

- Izvještaj neovisnog revizora o financijskim izvještajima opće namjene (MRevS 700 izmijenjen i MRevS 701 izmijenjen)
- Modifikacije izvještaja neovisnog revizora (MRevS 705 izmijenjen)
- Posebni naglasci i ostali dodaci u izvještaju neovisnog revizora (MRevS 706 izmijenjen)
- Usporedne informacije – podudarni iznosi i usporedni financijski izvještaji (MRevS 710)
- Odgovornosti revizora vezane uz ostale informacije u dokumentima koji sadrže revidirane financijske izvještaje (MRevS 720 izmijenjen)
- Posebna razmatranja – revizije financijskih izvještaja sastavljenih u skladu s okvirima posebne namjene (MRevS 800 izmijenjen), revizije pojedinačnih financijskih izvještaja i određenih elemenata, računa ili stavaka financijskih izvještaja (MRevS 805 izmijenjen), angažmani radi izvješćivanja o sažetim financijskim izvještajima (MRevS 810 izmijenjen)

C. SPECIFIČNOSTI REVIZIJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA KREDITNIH I FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

- Pregled zakonodavnog okvira
- Revizija financijskih izvještaja kreditnih i financijskih institucija
- Dodatno izvještavanje prema regulatorima

D. REVIZIJSKI ANGAŽMANI POSEBNIH NAMJENA I UVID U FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

- Posebne revizije prema Zakonu o trgovačkim društvima (npr. revizija osnivanja, povećanje temeljnog kapitala) i ostale revizije posebne namjene
- Uvid u financijske izvještaje

E. REVIZIJA INFORMACIJSKIH SUSTAVA

- Pojam revizije informacijskih sustava i objašnjenje važnosti u provedbi revizije finansijskih izvještaja – integrirana revizija
- Metodologije i okviri provedbe revizije informacijskih sustava (CobiT Quickstart, CobiT 5, ISO 27001, NIST, SANS)
- Zakonska regulativa provedbe revizije informacijskih sustava u Republici Hrvatskoj
- Koraci i faze provedbe revizije informacijskih sustava
- Provedba najčešćih analitičkih testova revizije informacijskih sustava koji imaju utjecaja na finansijske izvještaje (pravo i ovlasti pristupa podacima i sustavima, pouzdanost podataka, kontrole prijenosa podataka, aplikacijske kontrole, najčešće korištene sistemske i sigurnosne kontrole koje revizori finansijskih izvještaja trebaju provoditi, itd.)
- Procjena rizika, razumijevanje nalaza (izvještaja) revizora informacijskih sustava i uporaba u reviziji finansijskih izvještaja
- Radna dokumentacija revizije informacijskih sustava

LITERATURA:

1. Zakon o reviziji, Narodne novine, broj 127/17
2. Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EEZ (Tekst značajan za EGP), SL L 158
3. Statut Hrvatske revizorske komore, Narodne novine, broj 58/18, 147/20 i 77/21
4. Međunarodni revizijski standardi, Međunarodni standardi kontrole kvalitete, Međunarodne smjernice revizijske prakse, Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2010., Narodne novine, broj 49/10
5. Međunarodni okvir za angažmane s izražavanjem uvjerenja, Međunarodni standardi za angažmane uvida, Međunarodni standardi za angažmane s izražavanjem uvjerenja, Međunarodni standardi za povezane usluge, Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2010., Narodne novine, broj 13/11
6. Međunarodni revizijski standardi – dodatak, Međunarodni revizijski standard 315 (izmijenjen) – Prepoznavanje i procjenjivanje rizika značajnih pogrešnih prikazivanja tijekom stjecanja razumijevanja subjekta i njegovog okruženja; Međunarodni revizijski standard 610 (izmijenjen 2013.) – Korištenje radom internih revizora i Međunarodni standard za angažmane uvida 2400 (izmijenjen) – Angažmani uvida u povjesne finansijske izvještaje, Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2015., Narodne novine, broj 33/16
7. Međunarodni revizijski standardi – dodatak, Međunarodni revizijski standard 260 (izmijenjen) – Komuniciranje s onima koji su zaduženi za upravljanje; Međunarodni revizijski standard 570 (izmijenjen) – Vremenska neograničenost poslovanja; Međunarodni revizijski standard 700 (izmijenjen) – Formiranje mišljenja i izvješćivanje o finansijskim izvještajima; Međunarodni revizijski standard 701 – Priopćavanje ključnih revizijskih pitanja u izvještu neovisnog revizora; Međunarodni revizijski standard 705 (izmijenjen) – Modifikacije mišljenja u izvještu neovisnog revizora; Međunarodni revizijski standard 706 (izmijenjen) – Točke za isticanje pitanja i točke za ostala pitanja u izvještu neovisnog revizora; Međunarodni revizijski standard 720 (izmijenjen) – Revizorove odgovornosti u vezi s ostalim informacijama, Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2016., Narodne novine, broj 107/16
8. Međunarodni revizijski standardi – dodatak, Međunarodni revizijski standard 250 (izmijenjen) – Razmatranje zakona i regulative u reviziji finansijskih izvještaja; Međunarodni revizijski standard 570 (izmijenjen) – Vremenska neograničenost poslovanja; Međunarodni revizijski standard 800 (izmijenjen) – Posebna razmatranja – revizije finansijskih izvještaja sastavljenih u skladu s okvirima

posebne namjene; Međunarodni revizijski standard 805 (izmijenjen) – Posebna razmatranja – revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja i određenih elemenata, računa ili stavaka finansijskih izvještaja; Međunarodni revizijski standard 810 (izmijenjen) – Angažmani radi izvješćivanja o sažetim finansijskim izvještajima, Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2018., Narodne novine, broj 3/19

9. Međunarodni revizijski standardi – dodatak, Međunarodni revizijski standard 540 (izmijenjen) – Revidiranje računovodstvenih procjena i povezanih objava; Međunarodni standard za angažmane s izražavanjem uvjerenja 3000 (izmijenjen) – Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida u povjesne finansijske informacije, Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2019., Narodne novine, broj 71/19
10. Međunarodni revizijski standardi – dodatak, Međunarodni revizijski standard 315 (izmijenjen 2019.) – Identificiranje i procjenjivanje rizika značajnih pogrešnih prikazivanja, izdanje prosinac 2019.; Međunarodni standard za povezane usluge 4400 (izmijenjen) – Angažmani za dogovorene postupke, izdanje travanj 2020., Hrvatska revizorska komora, Zagreb, 2021., Narodne novine, broj 82/21
11. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2018 Edition, Volume II, IFAC: ISAE 3410; ISAE 3420; ISRS 4410 (revised)
12. Međunarodni kodeks etike za profesionalne računovode (s Međunarodnim standardima neovisnosti), Hrvatska revizorska komora, Zagreb 2020., Narodne novine, broj 65/20
13. Izmjena i dopuna dijela 4B. Kodeksa etike za profesionalne računovođe za potrebe usklađivanja s pojmovima i konceptima iz Međunarodnog standarda za angažmane s izražavanjem uvjerenja 3000 (izmijenjen), Hrvatska revizorska komora, Zagreb 2021., Narodne novine, broj 19/21
14. Odluka o odbijanju godišnjih finansijskih izvještaja kreditnih institucija i sadržaju revizije za potrebe Hrvatske narodne banke, Narodne novine, broj 22/19
15. Očekivanja Hrvatske narodne banke vezana uz obavljanje revizije informacijskih sustava od vanjskih revizora, srpanj 2010., <http://www.hnb.hr/documents/20182/527203/h-ocekivanja-hnb-vezana-uz-obavljanje-revizije-is-a.pdf/57cbe9ab-8787-45b9-b68c-10828f13d71d>
16. Pravilnik o reviziji u društvu za osiguranje, Narodne novine, broj 78/16 i 60/19
17. Pravilnik o sadržaju revizije u investicijskim društvima, Narodne novine, broj 83/18
18. Pravilnik o reviziji u mirovinskom osiguravajućem društvu, Narodne novine, broj 116/19
19. Pravilnik o reviziji izvještaja leasing društva, Narodne novine, broj 68/14 i 57/16
20. Smjernice za provedbu revizije informacijskog sustava subjekata nadzora od strane revizorskih društava, od 7. veljače 2014.;
<http://www.hanfa.hr/getfile/40452/Smjernice%20za%20provedbu%20revizije%20inf.sustava%20s%20ubjekata%20nadzora%20od%20strane%20revizorskih%20dru%C5%A1tava.pdf>
21. Brozović, M., Mamić Sačer, I., Pavić, I., Sever Mališ, S., Tušek, B., Žager, L., Revizija: nadzorni mehanizam korporativnog upravljanja, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2020.
22. Panian, Ž., Spremić, M.: Korporativno upravljanje i revizija informacijskih sustava, Zgombić i partneri, Zagreb, 2007.
23. Spremić, M.: Sigurnost i revizija informacijskih sustava u okruženju digitalne ekonomije, Ekonomski fakultet Zagreb, 2017.

4. PRAVO ZA REVIZORE

- Pravo društava i korporativno upravljanje
- Stečajni i slični pravni postupci
- Ovršno pravo
- Radno i socijalno pravo
- Građansko pravo
- Porezno pravo (Opći porezni zakon, Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o porezu na dohodak)
- Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

LITERATURA:

1. Zakon o trgovačkim društvima, Narodne novine, broj od 111/93 do 137/09, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19
2. Stečajni zakon, Narodne novine, broj 71/15 i 104/17
3. Ovršni zakon, Narodne novine, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20
4. Zakon o radu, Narodne novine, broj 93/14, 127/17 i 98/19
5. Zakon o doprinosima, Narodne novine, broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18
6. Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18
7. Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ, Narodne novine, broj 62/17
8. Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ, SL L 257
9. Opći porezni zakon, Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 42/20
10. Pravilnik o provedbi Općeg poreznog zakona, Narodne novine, broj 45/19, 35/20, 43/20, 50/20, 70/20, 74/20, 103/20, 114/20, 144/20, 2/21, 26/21 i 43/21
11. Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20
12. Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine, broj 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20 i 1/21
13. Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine, broj 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19 i 138/20
14. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine, broj 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20, 1/21 i 73/21
15. Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Narodne novine, broj 108/17 i 39/19
16. Horak, H. i dr.: Uvod u trgovačko pravo; e-izdanje dostupno na:
<https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/PRA/2017%20-%20novi%20web/Publikacije/UVOD%20U%20TRGOVA%C4%8CKO%20PRAVO%202016.pdf>

5. INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA I RAČUNALNI SUSTAVI

- Primjena informacijskih tehnologija u reviziji
- Informacijska tehnologija podrška i servis reviziji
- Korištenje IT alata u pripremi i provedbi revizije
- Upravljanje sigurnošću podataka i informacija u reviziji
- Revizija u uvjetima elektroničke obrade podataka
- Praktični primjeri primjene IT alata u provedbi revizije i otkrivanju i sprječavanju prijevara

LITERATURA:

1. Spremić, M. (2017): Sigurnost i revizija informacijskih sustava u okruženju digitalne ekonomije, Ekonomski fakultet Zagreb
2. Spremić, M. (2010): Strateško upravljanje poslovnim informacijskim sustavima, poglavlje u knjizi Poslovni informacijski sustavi (sveučilišni udžbenik), urednici Ž. Panian, K. Ćurko, Element, 2009.
3. Spremić, M. (2009): Upravljanje rizicima i revizija informacijskih sustava, Računovodstvo i financije 10/2009, str. 56-62.
4. Panian, Ž., Spremić, M. i suradnici (2007): Korporativno upravljanje i revizija informacijskih sustava, Zgombić i partneri, Zagreb
5. Spremić, M. (2007): Korporativno upravljanje rizicima i provedba revizije informacijskih sustava, Zbornik radova X. savjetovanja 'Interna revizija i kontrola', Zagreb-Poreč, listopad 2007, Hrvatska zajednica računovoda i finansijskih djelatnika, str. 81-101.
6. Spremić, M. (2005): Procjena razine pouzdanosti internih kontrola informacijskog sustava s pomoću CobiT metodologije, Revizija, računovodstvo i financije, br. 12/2005, str. 126 – 134.
7. Spremić, M. (2004): Uloga revizora informacijskog sustava pri reviziji finansijskih izvještaja, VI. Savjetovanje Aktualnosti u reviziji 2004, str. 193-206.

6. EKONOMIJA, POSLOVNA EKONOMIJA I OSNOVNA NAČELA FINANCIJSKOG UPRAVLJANJA TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

- Osnovne ekonomike poslovanja
- Financijske institucije i tržišta
- Financijski položaj i platežna sposobnost društva
- Struktura kapitala društva
- Vrijednosni papiri i određivanje njihovih vrijednosti
- Dugoročne realne investicije i osnovni kriteriji financijskog odlučivanja
- Rješavanje praktičnih problemskih situacija iz područja poslovnih financija primjenom kvantitativnih metoda

LITERATURA:

1. Orsag, S. (2015): Poslovne financije, HUFA, Avantis
2. Miloš Sprčić, D. i Orešković Sulje, O. (2012): *Procjena vrijednosti poduzeća – vodič za primjenu u poslovnoj praksi*, Ekonomski fakultet Zagreb
3. Miloš Sprčić, D. i Orešković Sulje, O. (2012): Određivanje troška kapitala poduzeća, *Računovodstvo i financije 2*, str. 148-156.

4. Miloš Sprčić, D. (2011): Procjena vrijednosti poduzeća metodom rezidualnog dohotka, Računovodstvo i financije, br. 4, str. 97-103.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA I UNUTARNJA KONTROLA

- Pristup riziku
- Sustav kontrole
- Upravljanje rizicima
- Procjena rizika
- Procjena rizika i unutarnja kontrola
- Upravljanje kreditnim rizicima
- Upravljanje tržišnim rizicima

LITERATURA:

1. Tušek, B., Žager, L., Barišić, I.: Interna revizija, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, Zagreb, 2014.
2. Tušek, B., Halar, P., Funkcija interne revizije i proces upravljanja rizicima poduzeća, Računovodstvo i financije br. 7/2019., HZRFD, Zagreb, str. 48-56.
3. Tušek, B., Halar, P., Okvir za oblikovanje, implementaciju i procjenu sustava internih kontrola, Računovodstvo i financije br. 5/2017., HZRFD, Zagreb, str. 41-48.
4. Tušek, B., Halar, P., Suvremeni trendovi i prioriteti djelovanja interne revizije, Računovodstvo i financije br. 10/2016., HZRFD, Zagreb, str. 48-54.
5. Tušek, B., Model tri linije obrane za učinkoviti proces upravljanja rizicima i kontrole, Računovodstvo i financije br. 5/2015., HZRFD, Zagreb, str. 40-45.
6. Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L.: Poslovno planiranje, kontrola i analiza, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika, 2012.

II. PRIJAVA ZA POLAGANJE POSEBNOG ISPITA

HRVATSKA REVIZORSKA KOMORA
Zagreb, Radnička cesta 52/V

Red. Br.	P R I J A V A za polaganje posebnog ispita	
1.	Ime i prezime	
2.	Registarski broj	
3.	OIB	
4.	Datum, mjesto i država rođenja	
5.	Adresa boravišta/prebivališta	
6.	Kontakt podaci (telefon/mobilni, adresa elektroničke pošte)	
7.	Rješenje Ministarstva financija o ukidanju odobrenja za rad ovlaštenom revizoru zbog neispunjena obveze stalnog stručnog usavršavanja (čl.16.st.1.tč.3. Zakona o reviziji)	
8.	Podaci o platitelju naknade za polaganje posebnog ispita (ime prezime podnositelja prijave ili naziv pravne osobe, adresa sjedišta/poslovna adresa, OIB)	
9.	Datum i potpis podnositelja prijave	

Napomena:

Za podatke pod točkama 1. do 5., prilaže se preslika osobne iskaznice ili putne isprave

Za podatak pod točkom 7., prilaže se preslika rješenja Ministarstva financija

